

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság

Bf.II.68/2024/14. szám

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Győrött, 2024. november 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Szombathelyi Törvényszék 2024. március 21. napján kihirdetett, 6.B.10/2023/52. számú ítéletét megváltoztatja.

Mellőzi a rendbeliségre történő utalást, valamint a bűnsegédként elkövetett lopás vétségének kísérlete tekintetében a bűnösség kimondását, és megállapítja, hogy a halmazati büntetést ezen bűncselekmény miatt is kiszabottnak tekinti.

Megállapítja, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összege helyesen 1.105.825,- (egymillió-egyszázötzezer-nyolcszázhuszonöt) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt.

A másodfokú eljárás során felmerült 24.320,- (huszonnégyezer-háromszázhusz) forint bűnügyi költség megfizetésére a vádlott köteles.

I n d o k o l á s

[1] A Szombathelyi Törvényszék a 2023. november 16. és 2024. március 21. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozott és utóbbi napon kihirdetett, 6.B.10/2023/52. számú ítéletével a Pesti Központi Kerületi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága 9.Fk.20.290/2021/24. számú – a Fővárosi Törvényszék 23.Fkf.12.187/2021/16. számú határozata folytán 2022. március 11. napján jogerőre emelkedett – ítéletének próbára bocsátó rendelkezését fk. Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette, majd megállapította Terhelt1 vádlott bűnösségét testi sértés büntetében (Btk. 164. § (1) bekezdés (8) bekezdés II. fordulat) és bűnsegédként elkövetett lopás vétségének kísérletében (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont). Ezért őt, mint visszaesőt – halmazati büntetésül - 5 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és mellékbüntetésül 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy Terhelt1 vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

[2] Elrendelte a Pesti Központi Kerületi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága 15.Fk.31.410/2019/74. számú ítéletével kiszabott 10 hónap fiatalkorúak fogházbüntetése

utólagos végrehajtását. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a nyomozás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról, valamint a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség vádlott általi viseléséről.

[3] A fenti határozattal szemben Terhelt1 vádlott és védője jelentettek be fellebbezést elsődlegesen felmentés, másrészt a büntetés enyhítése érdekében.

[4] Terhelt1 vádlott védője fellebbezése írásbeli indoklásában az elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta. Álláspontja szerint a törvényszék által megállapított tényállás részben megalapozatlan, mivel a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. A zárkatársak vallomásai tartalmazták ugyan, hogy a vádlott „felállt a sértettnek”, ami az elsőfokú bíróság megállapítása szerint verekedésre történő kihívást jelent, azonban ezen tanúk azt is elmondták, hogy a sértett rendszeresen megalázta és „csicskának” hívta a vádlottat, és a köztük lévő erőkülönbség miatt félt a sértettől. Véleménye szerint ebben a kontextusban nem állapítható meg, hogy Terhelt1 vádlott a felállásával verekedésre hívta ki a sértettet, annak közlésével pedig, hogy nem fogja magát hagyni, a vádlott éppen el kívánta venni a sértett kedvét a támadástól. Abban a helyzetben az ellenállás kilátásba helyezése volt a támadás elhárításának egyetlen lehetősége, mivel a zárkában kitérésre lehetősége nem volt, a sértett volt a támadó, ezért a felállás ellenére a vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett.

[5] A másodlagos indítványát a védő a tárgyaláson meghallgatott fizikus szakértő azon megállapítására alapozta, hogy a vizsgált hasonló esetek csupán 2%-ában fordul elő a halálos eredmény bekövetkezése, ezért a vádlottat annak bekövetkeztét illetően a gondatlanság legenyhébb foka terheli.

[6] A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.227/2023/7-I. számú átiratában a vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket alaptalannak ítélve arra mutatott rá, hogy a felülbírálat terjedelme teljeskörű a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján. A büntetőeljárás szabályok maradéktalan betartásával lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az ügyészi álláspont szerint a törvényszék által megállapított tényállást azzal indokolt kiegészíteni szakértő szakértő tárgyaláson tett nyilatkozata alapján, hogy a sértett a kórházba kerülésétől kezdődően a haláláig lélegeztetőgépen volt. A bizonyítékok részletes értékelésével az indokolási kötelezettségének is eleget tett, meggyőzően és helyesen vezette le azt is, hogy a vádlott nem volt jogos védelmi helyzetben. Álláspontja szerint a megalapozott tényállásból a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, törvényes a bűncselekmény minősítése is.

[7] Az ügyészi érvelés szerint a büntetés kiszabása során a törvényszék valamennyi enyhítő és súlyosító körülményt feltárt, és azokat súlyuknak megfelelően értékelve tettarányos büntetést szabott ki, ezért annak további enyhítését nem tartja indokoltnak.

[8] A fentiek alapján az ügyészi indítvány az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságának Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján történt kiküszöbölésével a tényállás kiegészítése mellett annak helybenhagyására irányult.

[9] A védelem képviselője a fellebbviteli nyilvános ülésen megtartott perbeszédében is fenntartotta a korábbi írásbeli beadványában foglaltakat. Kiemelten foglalkozott a zárkatársak vallomásával, akik megerősítették, hogy bizonyos mértékig kiszolgáltatott helyzetben volt a vádlott a sértettnek, mivel a vádlottat csicskázta, csicskának hívta, megalázta és ezzel dicsekedett. Hangsúlyozta, hogy az adott helyzetben két választása volt a vádlottnak, vagy elmenekül, de a zárkatársak szerint a vádlottnak a mosdón kívül nem volt hova menekülnie, ahol ugyanúgy sarokba szoríthatta volna őt a sértett, a másik lehetősége, hogy úgy tesz, mint aki nem fél, és felveszi a harcot, feláll, hogy nem ijedek meg tőled. Álláspontja szerint Terhelt1 vádlott ezen magatartása nem verekedésre kihívás, nem a szituációnak az elfogadása volt, hanem megpróbált erősnek mutatkozni, hogy elvegye a kedvét a sértettnek a támadástól, ezért ebben az esetben a jogos védelmi helyzet már fennáll, mely alapján a védelem felmentésének van helye.

[10] Az enyhítést célzó fellebbezése kapcsán továbbra is a halálos eredmény bekövetkezésének 2 százalékos lehetőségét hangsúlyozta, mely körülmény nyomatékosan a vádlott javára szolgál. Hangoztatta, hogy többszörös durva sértetti támadás előzte meg az esetet nemcsak a vádbéli napon, hanem azt megelőzően is, a sértett erős közrehatása is közrejátszott az eredmény bekövetkezésében.

[11] A fellebbviteli főügyész képviselője a perbeszédében kiemelte, a vádlott és a sértett között lévő jelentős erőkülönbségre figyelemmel elfogadható, hogy a vádlott tartott a sértettől, azonban a sértett kihívásként fogta fel a vádlott valóban kihívó magatartását, hogy ő közben magában mire gondolt, az kifelé nem jelent meg, a külső megjelenése ennek a „felállás” volt, ami kölcsönös dulakodássá fajult, és egy elfogadott kihívásban nincs jogos védelmi helyzet. A jelentős sértetti közrehatást az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte a büntetiskiszabás során, ezért a kiszabott büntetés további enyhítése álláspontja szerint nem indokolt, melyre figyelemmel továbbra is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[12] Terhelt1 vádlott az utolsó szó jogán megbánását és azt hangoztatta, nem gondolta, hogy meg fogja a sértett őt támadni.

[13] A bejelentett fellebbezések az alábbiak szerint nem alaposak.

[14] Az ítéltábla az előterjesztett fellebbezések tartalmára – különösen a védelmi jogorvoslati kérelemre, annak írásbeli indokolására, a fellebbviteli eljárásban előadott perbeszédben foglaltakra tekintettel –, a fellebbviteli főügyészégi átiratban részletezettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálatát a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott módon, azaz teljeskörűen végezte el.

[15] A teljeskörű felülbírálat során a másodfokú bíróság a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül vizsgálta a perrendi szabályok megtartását, a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, valamint a járulékos rendelkezések törvényességét és az indokolás helyességét.

[16] A másodfokú felülvizsgálat során az ítéltábla nem észlelt olyan megalapozottsági hibát, illetőleg perrendi szabálysértést, amely az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatát megakadályozta volna. A fentiek szerinti teljes felülvizsgálat kiterjedt a büntetőügy valamennyi fő- és járulékos, azaz az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésére, a másodfokon eljáró bíróságnak emellett a bizonyítási eljárás törvényességét folyamatában is megfelelően vizsgálnia és kontrollálnia kellett. E körben megállapítható, hogy érdemleges támadás perrendi-eljárási oldalról az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási tevékenységet nem érte, ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság sem észlelt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező, illetőleg érdemi kihatású relatív hatályú eljárási hibát, hiányosságot vagy mulasztást. Az érdemi felülbírálatnak nem volt perjogi akadálya.

[17] A Vas Vármegyei Főügyészség B.98/2023/495. számú vádirata 2023. július 3. napján érkezett a Szombathelyi Törvényszékre. 2023. szeptember 7. napján előkészítő ülést tartott, melyen egyesítette a Pesti Központi Kerületi Bíróság mint fiataalkorúak bírósága 9.Fk.20.290/2021/24. számú – a Fővárosi Törvényszék 23.Fkf.12.187/2021/16. számú határozata folytán 2022. március 11. napján jogerőre emelkedett – ítéletének próbára bocsátó rendelkezése megszüntetése miatt a Szombathelyi Törvényszéken 6.Fk.16/2023. számon indult ügyet. Az előkészítő ülésen Terhelt1 vádlott nem ismerte el a bűnösségét vádirattal egyezően és nem mondott le a tárgyaláshoz való jogáról, ezért az ügyben tárgyalás kitűzésére és széleskörű bizonyítás lefolytatására került sor.

[18] A 2023. november 16. napi tárgyaláson a zárkatársak, így tanú6, tanú1, tanú2 és tanú3, valamint a folyosón történtek kapcsán tanú4 és tanú5 fogvatartottak tanúként kerültek kihallgatásra. A tanúk kihallgatása alkalmával a bíróság nem csupán a nyomozás során tett vallomásaikat ismertette, hanem a fegyelmi eljárás során, illetve a helyszíni kihallgatás alkalmával keletkezett vallomásokat és a fényképfelvételeket is a tárgyalás anyagává tette.

[19] A törvényszék a 2024. március 21. napi tárgyaláson ismertette a nyomozás során kihallgatott sértett1 sértett, valamint egyéb érdekelt2, tanú7, tanú8, tanú9, tanú10, tanú11, tanú12, tanú13, tanú14, tanú15, tanú16, tanú17, tanú18, tanú19 és tanú20 tanúk vallomásait, majd meghallgatásra kerültek szakértő1 és szakértő2 igazságügyi orvosszakértők, illetve szakértő3 fizikus szakértő, akik az írásban előterjesztett szakvéleményüket szóban, egyenként is előterjesztették. Az elsőfokú bíróság ismertette az igazságügyi pszichiáter szakértői véleményt, illetve az egyéb beszerzett okirati bizonyítékokat is ismertetés útján tette a bizonyítási eljárás részévé.

[20] A rendelkezésre álló bizonyítási anyag vizsgálata alapján megállapítható, hogy az széles körben és minden szükséges vonatkozásban beszerzett bizonyítékhalmaz tárgyalás anyagává tételére az eljárás során perrendszerűen sor került, az eljáró bíróság alapos tevékenysége folytán minden olyan bizonyíték a tárgyalás részévé vált, amely a tényállás megalapozott megállapításához szükséges volt, a törvényszék az irányadó történeti tényállást teljes egészében felderítette, és azt teljes mértékben helyénvaló módon is állapította meg. A törvényszék kimerítően foglalkozott mindazokkal a személyi, tárgyi és okirati jellegű bizonyítékokkal, amelyek az ügy meghatározó jelentőségű elemeiként alkalmasak voltak arra, hogy a törvényes bizonyítékértékelés alapjául szolgáljanak.

[21] Részletesen bemutatta a vádlotti védekezés lényegét, majd kiemelten foglalkozott a zárkatársak, illetve a büntetésvégrehajtási intézet folyosóján észleltekről nyilatkozni tudó fogvatartottak vallomásával. A tárgyaláson előadott tanúvallomásokat összevetette mind a nyomozás során, mind a fegyelmi eljárások és a helyszíni meghallgatások során előadott vallomásokkal. Az eljárás során fizikus és orvosszakértők bevonására került sor a sértett sérüléseinek és halálához vezető okfolyamatok megállapítására, a szakértők a tárgyalás keretében is fenntartották a szakvéleményben rögzítettek, az általuk előadottakat is részletes értékelésben részesítette az elsőfokú bíróság. Kiemelten foglalkozott a törvényszék azzal a kérdéssel, hogy a halálát eredményező sérülést a sértett mikor szerezte. Megfelelő indokát adta, hogy mely okból alapította a tényállást a vádlotti védekezéssel szemben a fogvatartott-társak vallomására, a helyszíni kihallgatás, a helyszínrajz és fényképfelvételek adataira, valamint az orvosszakértői, illetve az egyesített igazságügyi orvosszakértői és fizikus szakértői véleményekre. Mindezek alapján pedig helytállóan jutott arra, hogy a vádlotti magatartás és a sértett halála között ok-okozati kapcsolat volt. Erre figyelemmel nem is volt indokolt a tényállás ügyészi indítvány szerintit kiegészítése, mivel a szakértői vélemény egyértelmű és határozott volt az okozatosság tekintetében. Az elsőfokú bíróság által kifejtett okfejtéssel az ítéltábla maradéktalanul egyetértett.

[22] Mindezek alapján az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság minden részletre kiterjedő bizonyítást folytatott le, melynek során egyenként is bemutatta és értékelte, majd egymással is összevetette a beszerzett bizonyítékokat. Annak eredményeként pedig logikus mérlegeléssel állapította meg a tényállást, mérlegelő tevékenysége eljárási és logikai hibáktól mentes volt.

[23] Tekintettel arra, hogy a Szombathelyi Törvényszék a bizonyítási eljárást törvényesen folytatta le, a bizonyítékokat megfelelően mérlegelte, a másodfokú eljárásban nincs perjogi lehetőség arra, hogy az azonos szempont szerint értékelt bizonyítékokat a táblabíróság felülmérlegelje. Ily módon Terhelt1 vádlott felmentésére irányuló védelmi fellebbezés sem foghatott helyt.

[24] Helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor intézkedett a Pesti Központi Kerületi Bíróság mint fiataalkorúak bírósága 9.Fk.20.290/2021/24. számú – a Fővárosi Törvényszék 23.Fkf.12.187/2021/16. számú határozata folytán 2022. március 11. napján jogerőre emelkedett – ítéletének próbára bocsátó rendelkezése megszüntetése érdekében. A próbára bocsátást elrendelő ítélet a tényállás, a büntetőjogi felelősség és a jogi minősítés kérdésében – res iudicatát képezve – köti az utóbb eljáró bíróságot, minthogy e vonatkozásban a vád tárgyává tett cselekményt a próbára bocsátást alkalmazó bíróság már jogerősen elbírálta.

[25] Ugyanakkor az 54. BK véleményben foglaltaknak megfelelően az ügyek egyesítése folytán a bíróság határozatának tartalmaznia kell a próbára bocsátást elrendelő határozatban megállapított tényállást is, és valamennyi – a próbával érintett, valamint az újabb ügy tárgyát képező – bűncselekmény miatt általában halmazati büntetést kell kiszabni.

[26] Az elsőfokú bíróság a fentiek szerint ugyan megalapozott tényállást állapított meg, azonban az iratok tartalma alapján a Be. 593.§ (1) bekezdés a/ pont szerint indokolt kiegészíteni a tényállást a próbára bocsátást elrendelő határozatban - a Budapesti I. és XII.

Kerületi Ügyészség 2018. június 14. napján kelt Bfk.3027/2017/5-I. számú vádirata vonatkozásában - megállapított tényállással az alábbiaknak megfelelően:

[27] „tanú21 I. rendű vádlott és társai, az eljárás során időközben elhunyt Terhelt3 III. rendű és fk. Terhelt1 II. rendű vádlottak 2017. június 16. napján 00 óra 30 perc körüli időben megjelentek a tanú21 által vezetett Szám1 forgalmi rendszámú személygépkocsival a cím14. szám előtt. tanú21 és fk Terhelt1 a gépjárműből kiszállt, abból a célból, hogy tanú22 tulajdonát képező szám2 forgalmi rendszámú személygépkocsijából értékeket tulajdonítsanak el. tanú21 I. rendű vádlott ennek érdekében először a személygépkocsi bal első ajtaját, a motorháztetejét, majd a jobb első ajtót kísérelte meg egy csavarhúzóval kinyitni, miközben fk. Terhelt1 II. rendű vádlott a Szám1 forgalmi rendszámú személygépkocsiból kiszállva, amellet járkálva -figyelte a környéket. Mivel a környéken lakó tanú23 és tanú24 meghallották és meglátták a vádlottak cselekményét, tanú24 az ablakon keresztül rákiabált tanú21 I. rendű vádlottra, így az I. rendű vádlott felhagyott a cselekményével, és a vádlottak a Szám1 forgalmi rendszámú gépkocsival elhagyták a helyszínt.

A tanú25 szemtanú által értesített rendőrök a cím15. szám előtt leállították a tanú21 I. rendű által vezetett Szám1 forgalmi rendszámú személygépkocsit, és intézkedés alá vonták a vádlottakat. Az intézkedő rendőrök megtalálták a személygépkocsiban az I. rendű vádlott által használt csavarhúzót.

A lopással veszélyeztetett érték – egy magnó értéke – körülbelül 5.000,- forint volt, a rongálással okozott kár 71.760,- forint.”

[28] A fentiek szerint megalapozott tényállásból a terhelt bűnösségére levont következtetés okszerű, az elsőfokon eljáró bíróság a vádlott által megvalósított bűncselekmény jogi minősítését illetően sem tévedett, az ezzel kapcsolatos jogi érvelés is helytálló. Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett arra is, hogy Terhelt1 vádlott tekintetében a jogos védelmi helyzet nem állt fenn.

[29] Magyarország Alaptörvényének V. Cikke kimondja, hogy „Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett, vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.” A jogtalan támadással szembeni védekezés alkotmányos alapjogként történő deklarálása a Büntető Törvénykönyv Általános Részében szabályozott jogintézményt, mint különösen védett értéket emelte ki, olyan felhatalmazást adva az ország polgárainak, amely a jogtalansággal szembeni ellenállást többé nem kivételes lehetőségnek, hanem mindenkit megillető természetes alapjognak ismeri el. A jogos védelemre vonatkozó szabályokat a Btk. 21–22. §-ai rendezik.

[30] A Btk. 22. § (1) bekezdés szerint a jogos védelemre tekintettel nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

[31] A jogos védelem kérdéseiről a 4/2013. Büntető jogegységi határozat tartalmaz részletes, a bíróságokra kötelező iránymutatást. A Btk. a jogos védelmet a büntethetőséget kizáró vagy korlátozó okok között objektív büntethetőségi akadályként szabályozza és a jogos védelem során megvalósított cselekményt „nem büntetendőnek” nyilvánítja. Tehát az a cselekmény, amelyet a védekező a jogtalan támadás elhárítása érdekében kifejt, ha azzal

megvalósítja a Btk. Különös Részében meghatározott valamely törvényi tényállást, nélkülözi a társadalomra veszélyességet, ezáltal nem bűncselekmény.

[32] A jogos védelem megítélésénél döntő kérdés, hogy jogtalannak tekinthető támadás (vagy annak közvetlen veszélye) hatására, annak elhárítása érdekében cselekedett-e az elkövető. Jogtalan támadás hiányában ugyanis a jogos védelmi helyzet fel sem merülhet.

[33] A 4/2013. Büntető jogegységi határozat rögzíti a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem korlátait, melyek az alábbiak:

- verbális cselekményekkel szemben nem vehető igénybe,
- megtorlásként nem alkalmazható,
- kölcsönös kihívás elfogadása mindkét fél számára a jogtalanság állapotát hozza létre,
- támadás kiprovokálása megfosztja a védekezőt az elhárítás jogszerűségétől,
- javak elleni, közvetlen erőszakkal nem járó cselekmény elhárítása a támadó életének kioltását általában nem eredményezheti.

[34] A fentiek alapján, aki szándékos magatartásával előidézi és kiprovokálja a másik támadását, jogos védelmi helyzetre nem hivatkozhat.

[35] Az irányadó tényállás szerint az eseménysor elindítója az a vádlotti magatartás volt, amikor a tévézés és műsorválasztás okán kölcsönösen szidalmazni kezdte egymást a vádlott és a sértett, fenyegették egymást, majd tettelegességbe ment át a közöttük kialakult vita. Amikor a sértetti kihívásnak eleget téve Terhelt1 vádlott felállt, és azt mondta, hogy „nem hagyom magam”, pontosan tisztában volt azzal, hogy közöttük tettelegességre fog sor kerülni, ezért a vádlott önként bocsátkozott ebbe a verekezésbe.

[36] Következésképpen a tettelegességet, dulakodásukat megelőzően nézeteltérés történt, amit Terhelt1 vádlott provokált ki, majd a sértett kihívta őt azzal, hogy „vedd el, tegyél érte”. Ennélfogva amikor a terhelt „felállt a sértettnek”, ahogyan a zárkatársak is előadták, a kihívást elfogadó vádlott nem pusztán belesodródott a tettelegességbe, hanem felállása előtt előzetesen számot vetett a tettelegesség reális lehetőségével, tisztában volt azzal, hogy köztük ezután verekezés lesz, valójában önként bocsátkozott kölcsönös verekezésbe kihívójával, a sértettel.

[37] A kihívás elfogadásáig nem volt támadás a sértett részéről, a kihívás elfogadása pillanatától pedig a tettelegesség kezdete már nem volt a vádlott számára váratlan, legfeljebb hirtelen, ami azonban nem oka, kiváltója, hanem (taktikai) része a verekezésnek, a kölcsönös közelharcnak. Kihívó és kihívást elfogadó egyaránt jogtalanság talaján áll, ami azt jelenti, hogy kizárt bármelyikük javára jogos védelmi helyzet megállapítása, tehát az a vádlott büntetőjogi felelősségre vonása akadályát nem képezi.

[38] A halálos eredmény tekintetében a vádlott gondatlanságára levont következtetés tekintetében is helytálló volt a törvényszék indokolása. A törvény a gondatlanságnak két fajtáját szabályozza: A Btk. 8. § első fordulata a tudatos gondatlanságot (luxuria), míg második fordulata a hanyag gondatlanságot (negligentia) határozza meg. A tudatos

gondatlanság esetében a törvény kifejezetten meghatározza e bűnösségi alakzat tudati oldalát: az elkövető előre látja magatartásának lehetséges következményeit. Az előrelátás foka jellemzően úgy határozható meg, hogy az elkövető reálisan lehetségesnek tartja olyan következmény bekövetkezését, amely tényállásszerűséget, s így büntetendőséget eredményezhet. A tudatos gondatlanság akarati-érzelmi oldala: a „könnyelmű bizakodás”. E tudathoz való akarati-érzelmi viszonyulás a bizakodás, azaz, hogy az elkövető jobban szeretné, ha e következmény nem állna be.

[39] A bizakodásnak három lehetséges foka különböztethető meg: a megalapozott, a könnyelmű és az alaptalan bizakodás. Amennyiben a bizakodás teljesen megalapozott, akkor az elkövető vértelen, így gondatlanság s büntetőjogi felelősség nem állapítható meg (Nagy Ferenc: A magyar büntetőjog általános része. HVG–ORAC, Budapest, 2010, 124. o.), hisz a következmények beállása ilyenkor a véletlenül múlik. A tudatos gondatlanságot jellemző bizakodás normatív mércéje ezzel szemben a könnyelműség, ami azt jelenti, hogy az elkövető valamilyen konkrét körülményre alapozta a bizakodását, a bizakodás nem alaptalan (Tokaji Géza: A bűncselekménytan alapjai a magyar büntetőjogban. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1984, 230. o.), így reális esélye van a következmények elmaradásának, de bekövetkezésének is. A bizakodás alapját jelentő konkrét körülmény lehet például az elkövető tapasztalata, rutinja, a szituációra vonatkozó konkrét ismerete, valamely külső körülmény, akár a sértett valamilyen tulajdonsága vagy magatartása. Ellenben, ha az elkövető bizakodása konkrét körülményekre nem alapozható, megalapozatlan óhaj, akkor ez már a következményekbe való belenyugvást, azaz eshetőleges szándékot jelent.

[40] Egy szűk zárkában történt az eset, ahol a vádlott a sértettel szemben olyan fogást alkalmazott, melynek során befogta sértett fejét a bal könyökhajlatába, miközben a másik kezével több alkalommal megütötte. Terhelt1 vádlott akkor sem engedte el a nyak fogását és szorítását, amikor elestek, azt tovább szorította, melyből következően tisztában kellett lennie azzal, hogy a fogás miatt a halálos eredmény bekövetkezhet, azonban a vádlott bízott ennek elmaradásában figyelemmel arra, hogy a sértett jóval erősebb fizikumú és testalkatú volt.

[41] A terhelt tényállásban rögzített magatartása a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és (8) bekezdés II. fordulata szerint minősülő halált okozó testi sértés büntetettét valósította meg.

[42] A büntetés kiszabása során a törvényszék teljes körűen feltárta és számba vette a terhelt javára és terhére értékelhető körülményeket, melyek mérlegelésével a középértéktől a vádlott javára kedvezőbb mértékben határozta meg a szabadságvesztés tartamát. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak figyelemmel kell lennie a tetтарыányosság, a fokozatosság, és a kellő egyéniesítés követelményeire, valamint a társadalomra veszélyesség fokára mind a cselekmény, mind az elkövető tekintetében, illetve a konkrét cselekmény tárgyi súlyára.

[43] A bíróság számára a büntetés kiszabásakor irányadóak voltak a Btk. 80. § (1) és (2) bekezdés rendelkezései, és ezen túlmenően a Be. 564. § (3) bekezdésére figyelemmel a Btk. 6. § (1) bekezdése és a 81. § (1) - (3) bekezdések alapján halmazati büntetést kellett kiszabnia a bíróságnak. Az irányadó büntetési tétel 2 évtől 12 évig terjedt, melynek középértéke 7 év volt.

[44] A büntetéskiszabás másodfokú felülbírálatánál az ítéltábla is figyelemmel volt az elsőfokú bíróság által számbavett enyhítő és súlyosító körülményekre, azokat a törvényszék súlyuknak megfelelően értékelte. Helytállóan értékelte a vádlott javára a törvényszék a jelentős sértetti közrehatást a bűncselekmény bekövetkezését illetően, azonban az nem tudta ellensúlyozni a vádlott vonatkozásában megállapítható súlyosító körülményeket. A többszörösen büntetett előéletű Terhelt1 vádlott felfüggesztett fiatalkorúak fogházbüntetés végrehajtásának, illetve egy másik ügyben alkalmazott próbára bocsátás próbaideje alatt követte a jelen ügyben terhére rótt bűncselekményt, melyből a vádlott fokozott társadalomra veszélyességére lehet következtetni.

[45] Az ítéltábla szerint az elsőfokú bíróság a sértetti közrehatást kellő nyomatékkal értékelte akkor, amikor a középértéktől eltérve állapította meg a szabadságvesztés tartamát, a súlyosító körülmények száma és jellege a szabadságvesztés tartamának további enyhítését nem teszi lehetővé. Az ítéltábla szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tartam megfelelően igazodik a vádlott társadalomra veszélyességéhez, valamint alkalmas a generális és speciális prevenciók megvalósításához is. A törvényszék által kiszabott tartam a cselekmény tárgyi súlyához viszonyítva kedvező, ettől enyhébb büntetés kiszabására a védelmi fellebbezések ellenére sem látott törvényes indokot az ítéltábla.

[46] Helyesen állapította meg a törvényszék azt is, hogy a vádlott méltatlanná vált a közügyekben való részvételre. A törvényszék által alkalmazott joghátrány szükséges és arányos, mely biztosítja a Btk. 79. § szerinti büntetési célok elérését, megfelel a generális és speciális prevenció elvárásainak is.

[47] Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is, és megállapította, hogy azok törvényesek, ugyanakkor az ítélet feltételes szabadságra bocsátást kizáró rendelkezése a jogi indokolás tekintetében kiegészítésre szorul a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontjának a felhívásával, illetve a próbára bocsátással érintett bűncselekmény miatt szorult a rendelkező rész korrigálására az alábbiak okán.

[48] A próbára bocsátás megszüntetését a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontja esetén arra az esetre mondja ki, amikor a próbára bocsátottat a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt elítélik. Az együttes elbírálás eredményeként a bíróság a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezi, a próbára bocsátást megszünteti és halmazati büntetést szab ki a Be. 564. § (3) bekezdés alapján.

[49] Mivel Terhelt1 vádlott próbára bocsátására a bűnösség kimondásával került sor a Pesti Központi Kerületi Bíróság mint fiatalkorúak bírósága 9.Fk.20.290/2021/24. számú – a Fővárosi Törvényszék 23.Fkf.12.187/2021/16. számú határozata folytán 2022. március 11. napján jogerőre emelkedett – ítéletben [Be. 564. § (1) és (2) bekezdés b) pont], ezért a próbára bocsátás megszüntetése esetén a bűnösség ismételt kimondásának nem volt helye, csupán a büntetés kiszabására vonatkozóan kell ilyenkor rendelkezni. Az 1 rendbeli kifejezés használata is fölösleges a 61. BK véleményre figyelemmel, ezért az ítéltábla a rendbeliségre történő utalás és a próbára bocsátással érintett bűncselekmény tekintetében a bűnösség kimondásának mellőzésével, valamint a halmazati büntetés pontosításával korrigálta az elsőfokú ítélet rendelkező részét.

[50] A másodfokú bíróság észlelte, hogy a törvényszék a bűnügyi költség összegének meghatározásánál nem vette számításba a kényszerintézkedés tárgyában 2023. április 27. napján tartott ülésen felmerült védői díjat (nyomozati iratok 9.3.5. szám alatti jegyzőkönyve), valamint a Győri Ítéltábla Bpkf.II.167/2024/3. számú határozatára figyelemmel az elsőfokú bíróság által számításba vett szakértői díj összege megváltozott, ezért indokolt volt az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összegének a pontosítása is.

[51] A fentiekre figyelemmel az ítéltábla az előterjesztett fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülés keretében elbírálván, a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit – amelyek törvényesek és megalapozottak – a Be. 605. § (1) bekezdésében foglaltak szerint helybenhagyta.

[52] A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése óta előzetes fogvatartásban töltött időt az ítéltábla a Btk. 92. § (1) bekezdés alapján a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámította a Btk. 92. § (2) bekezdésének figyelembevételével, továbbá a Be. 613. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megállapította a másodfokú büntetőeljárásban felmerült bűnügyi költség összegét, és rendelkezett annak a vádlott által történő viselése tárgyában is a Be. 574. § (1) bekezdése alapján.

Győr, 2024. november 7.

Dr. Zólyomi Csilla s.k.
a tanács elnöke

Dr. Papp Krisztina s.k.
előadó bíró

Dr. Németh Balázs s.k.
bíró

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Szombathelyi Törvényszék 2024. március 21. napján kihirdetett, 6.B.10/2023/52. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2024. november 7.

Dr. Zólyomi Csilla s.k.
a tanács elnöke